

SLUTRAPPORT

Utredning och åtgärdsförslag gällande anordnandet av yrkesutbildning på andra stadiet i Östra Nyland

13.10.2010

Innehåll

Sammandrag av projektets resultat.....	3
Bakgrund	5
Förändringar i verksamhetsmiljön och fastställda riktlinjer för utvecklandet av yrkesutbildningen.....	6
Verksamheten i dag	14
Förväntningar på verksamheten och dess utveckling.....	19
Konsultens synpunkter.....	23

Sammandrag av projektets resultat

Undervisnings- och kulturministeriet har som mål att bilda regionala eller på annat sätt starkare organisationer för anordnande av andra stadiet yrkesutbildning. Trots ministeriets projekt för påskyndande av nätbildningen inom yrkesutbildning har den strukturella utvecklingen av anordnarna av yrkesutbildning inte fortskridit på önskat sätt i Östra Nyland. Det finns för många små utbildningsanordnare i regionen i förhållande till arbetskraftsbehovet och befolkningsunderlaget. Samtidigt är yrkesutbildningen i Östra Nyland oattraktiv i jämförelse med övriga Finland.

Ab Posintra beställde med fullmakt av regionens kommuner en objektiv utredning av en utomstående aktör angående åtgärdsförslag gällande anordnandet av yrkesutbildning på andra stadiet i Östra Nyland. I samband med utredningen hördes sammanlagt 70 personer från regionens företag, företagargenorganisationer, utbildningsanordnare, studerande, kommuner samt undervisnings- och kulturministeriet. Utredningen utfördes av Auros Consulting.

Yrkesutbildningens viktigaste uppgift är att producera kunniga människor för nuvarande och kommande behov hos regionens näringsliv. Östra Nyland har ett särdrag i huvudstadsregionens kraftiga konkurrens om arbetskraft och studeranden samt i regionens tvåspråkighet.

Enligt näringslivets uppfattning fungerar samarbetet med utbildningsanordnarna i huvudsak väl, även om läroinrättningarnas överlappande verksamhet och passivitet i samarbetet kritiserar. Studerandena trivs i nuvarande små enheter, men de önskar sig bredare utbildningsstigar och undervisning på flera språk.

Utbildningsanordnarna är nöjda med sin nuvarande verksamhet och de vill bevara sin självständighet. Olika strukturella förnyelser torpederas dock inte helt, blott man bevarar självständigheten i fråga om beslutsfattande och ekonomi.

Ur ägarkommunernas synvinkel är de enskilda utbildningsanordnarnas utbildning och dess kvalitet på en god nivå. Som helhet motsvarar situationen dock inte förväntningarna: enheterna är för små, det inbördes samarbetet är obefintligt och verksamheten till och med överlappande till vissa delar. Svårigheten i ägarstyrningen är också föremål för stark kritik: det är för närvarande bl.a. omöjligt att på ett koordinerat sätt utveckla de fastigheter som är i utbildningsanordnarnas användning.

Nästan alla intressenter såg regionens tvåspråkighet som en resurs som borde utnyttjas. En flerspråkig regional utbildningsanordnare sågs som det enda rationella sättet att svara på näringslivets förväntningar och den ökande mångkulturen. I Östra Nyland bör man erbjuda yrkesutbildning på flera språk - finska, svenska, engelska och ryska. En betydande risk sågs i att beslutanderätten angående yrkesutbildningen glider regionen ur händerna, om inte de nuvarande aktörerna kan ombildas till en enhetlig regional utbildningsanordnare.

Enligt undervisnings- och kulturministeriet bör de små utbildningsanordnarna i Östra Nyland snabbt föras samman. Ministeriet tar inte ställning till utbildningsanordnarens språkliga grund. En stark regional, flerspråkig aktör kunde dock profilera sig som en föregångare också på nationell nivå.

Enligt Auros bör det i Östra Nyland bildas en enhetlig och starkt profilerad, flerspråkig utbildningsanordnare genom att utnyttja de nuvarande aktörernas styrkor och kunnande. För att försäkra sig om detta, bör en utvecklingsprocess ofördröjligen initieras, med sikte på att inleda undervisning på föranstaltande av en ny, regional utbildningsanordnare 1.8.2013.

Enligt utredningen skulle en aktiebolagsbaserad utbildningsanordnare bäst förstärka samarbetet med regionens näringsliv bl.a. genom ägande, skärpa kommunernas ägarstyrning och skapa de bästa förutsättningarna för marknadsorienterad verksamhet till exempel i fråga om vuxenutbildning och företags-tjänster.

Processens första steg är att på föranstaltande av de nuvarande ägarna uppställa och godkänna ett intentionsavtal för bildande av en flerspråkig utbildningsanordnare i bolagsform, vilken skulle bildas av Itä-Uudenmaan ammatillinen koulutuskuntayhtymä, Samkommunen för yrkesutbildning i Östra Nyland, Oy Porvoon Kauppaoppilaitos - Borgå handelsläroverk Ab och Porvoon terveydenhuolto-oppilaitos.

Utgångspunkten för besluten måste finnas i en lösning angående anordnandet av andra stadiets yrkesutbildning som svarar på arbetslivets behov långt in i framtiden. Lösningen måste trygga att de studerande erhåller utbildning av hög kvalitet, inte bara på de båda inhemska språken, utan också på engelska och senare bl.a. ryska.

Borgå 13.10.2010

Auros Consulting

Jussi-Pekka Björkroth och Jari Johansson

Bakgrund

Utredningens målsättning

1. Att kartlägga de centrala externa och interna intressenternas syn på andra stadiets yrkesutbildning i Östra Nyland, dess nuläge och utvecklingsbehov.
2. Att pejla framtida trender och att skapa en bild av vilka återverkningar intressenterna anser att förändringar i verksamhetsomgivningen kommer att ha på utvecklandet av andra stadiets yrkesutbildning.
3. Att skapa en syn på och analys av utvecklingsduglighet, utmaningar, tidtabeller och andra randvillkor för tidigare skissade utvecklingsalternativ och juridisk verksamhetsform.
4. Att skissa upp och beskriva ett tillvägagångssätt inklusive verksamhetsplan och tidtabell.
5. Att skapa en god grund för beslutsfattandet gällande utvecklingslinjer för andra stadiets yrkesutbildning i regionen.

Arbetets faser

Detta sammandrag är ingen absolut sanning.

Det är ett sammandrag av synpunkter på nuläge, förväntningar och riktlinjer för utvecklingen av andra stadiets yrkesutbildning i Östra Nyland, sammanställda av en opartisk aktör.

De lån och citat som förekommer i sammandraget är koncentrat av flera personers tankar, framförda av enskilda personer.

Utgående från regionens utveckling och intressenternas förväntningar kan en klar och rationell vision av utvecklingen av andra stadiets yrkesutbildning i regionen utkristalliseras. En gemensam lösning som skulle tillfredsställa samtliga parter står dock inte att finna!

Nu är det tid för beslut. Om utbildningen i sin nya form skall inledas före nästa fullmäktigeperiod, fordras synnerligen snabba beslut.

Alternativet "Vi gör ingenting" leder med stor sannolikhet till radikala lösningar som ges utifrån, vilka inte beaktar utvecklingen av näringslivet i regionen.

Förändringar i verksamhetsmiljön och fastställda riktlinjer för utvecklandet av yrkesutbildningen.

De globala konjunkturerna svänger kontinuerligt och det är allt svårare att förutspå vilken riktning utvecklingen tar

Det globala konjunkturläget börjar klarna – de regionala variationerna är dock stora. Den finska ekonomin har störtdykt snabbare än under 1990-talets lågkonjunktur, men botten torde vara nådd. I hela landet har näringslivets och konsumenternas konfidensindikatorer stärkts, å andra sidan finns ingen snabb tillväxt i sikte och tillväxten förväntas bli långsammare från och med 2012. Ekonomiska prognoser är föråldrade redan då de ges. Beslutsfattandet blir allt kortsiktigare och samtidigt allt svårare att förutspå. Besluten grundar sig allt oftare på en kontinuerlig och allt snabbare globalisering och dess följder.

Företagen blir allt mera differentierade, kundorienterade och bildar nätverk. Arbetskraftens rörlighet ökar och spelreglerna förändras. Arbetslivet blir flexiblare och förändras snabbare – kontinuerlig inlärning är en förutsättning för att hålla sig kurant på arbetsmarknaden. Specialiseringen leder till att kraven på kunskaper ökar vid sidan av stor baskunskap. Arbetet har blivit och blir allt mera serviceinriktat. Vid sidan av yrkeskompetens förutsätts kund- och marknadsorientering samt en djup förståelse av de egna produkterna. Förmåga till växelverkan och språkkunskaper betonas.

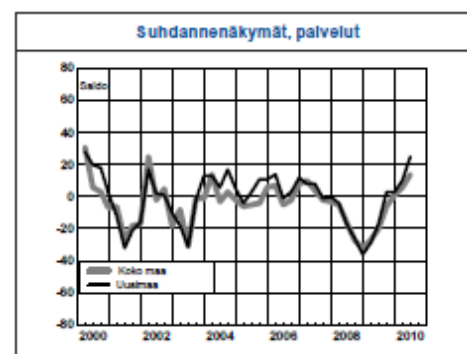
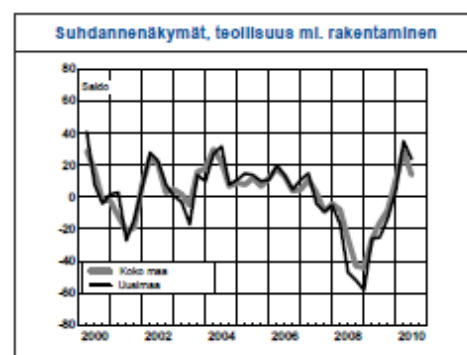
Välfärdssamhällets grunder förändras på många sätt: det personliga ansvaret för den egna och den närmaste kretsens välmåga ökar. De sociala nätverken förändras. Nya kulturer gör sig gällande. Befolkningen föråldras och koncentreras allt mer regionalt. Kommunernas ekonomi tvingar till nya kommundanslagningar – återverkningarna på anordnandet av utbildning kan vara stora.

Enligt EK:s Konjunkturbarometer 07/2010 har de finländska företagens konjunkturutsikter förbättrats

I Nyland har den industriella produktionen ökat och lönsamheten är bättre än för ett år sedan. Mera personal har anställts under sommaren, men personalen torde minska under hösten. Orderstocken inom industri och byggande är på nästan normal nivå. Investeringsbenägenheten är fortfarande låg.

De nyländska serviceföretagens konjunkturläge är fortsättningsvis under normalnivå, men konjunkturutsikterna inom servicesektorn är goda. Serviceföretagens försäljning ökade klart under försommaren. Försäljningspriserna är på stigande, men också kostnader na ökar.

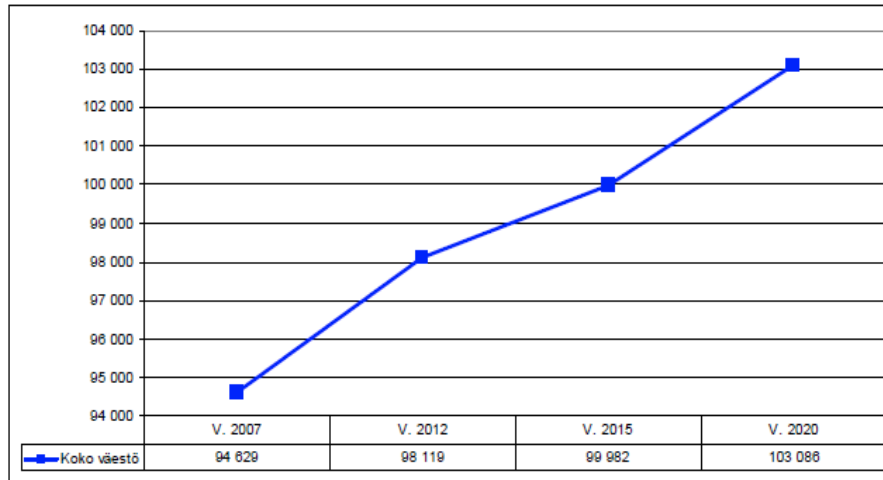
Personalstyrkan har varit i det närmaste oförändrad under sommaren. Inga större förändringar är att förvänta inom de kommande månaderna. Dålig efterfrågan dämpar verksamheten inom industri och servicesektorerna. EK: Företagens konjunkturutsikter har förbättrats, återhämtning inom byggnad och industri, servicesektorns återhämtning långsammare. De allmänna konjunkturutsikterna förväntas bli bättre också under slutet av året.

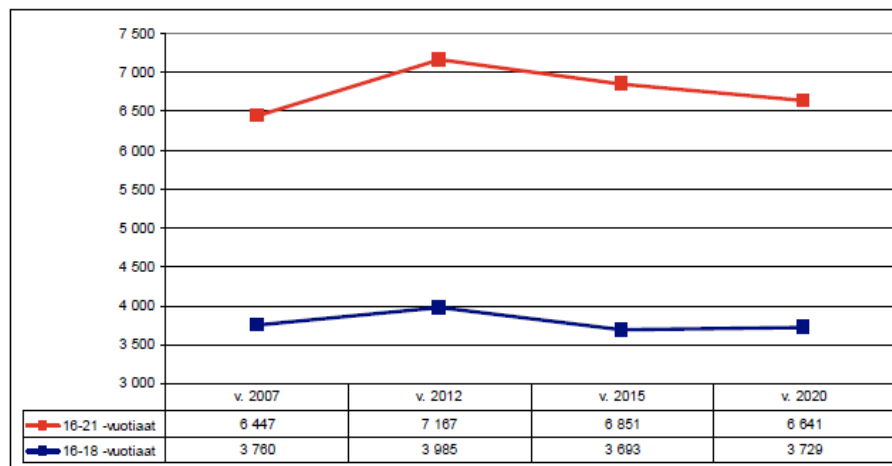
Östra Nylands befolkning fortsätter att öka, men de unga åldersklasserna blir mindre

Enligt Statistikcentralen var de nyländska landskapens sammanlagda befolkningsmängd 1 524 878, varav Östra Nyland andel var 94 385 (30.6.2010). Befolkningstillväxten under 2009 var 16 031 personer (+1,07%). 2008 var tillväxten 17 792 personer (+1,20%). Under 2000–2009 var inflyttningen till Nyland och Östra Nyland 31 979 personer från andra landskap och nettoimmigrationen +36 322, dvs. immigrationen var större än emigrationen.

Landskapets befolkning förväntas växa jämnt till och med 2020. Andelen personer i åldern 16–21 förutspås växa till och med 2012, men minska något till och med 2020. Sammanslagningen av Östra Nylands och Nylands landskap 2011 höjer andelen svenskspråkiga till ca nio procent, eftersom ungefär en tredjedel av östnylänningarna är svenskspråkiga.

Graf 1: Östra Nylands befolkningsprognos för åren 2012 – 2020

Graf 2: Östra Nylands befolkningsprognos för unga åldersklasser för åren 2012 - 2020

Östra Nylands näringsstruktur är polariserad: några stora aktörer och ett stort antal mikroföretag

I Nyland finns det i praktiken fyra ekonomiska regioner: Östra, Mellersta och Västra Nyland samt den starka huvudstadsregionen. Ett särdrag finns i tvåspråkigheten. Näringsstrukturerna i Östra Nylands kommuner är olika: ”Borgå är en stark centralort, Lovisa hankar sig fram med en stark aktör och i övrigt är området glest befolkad landsbygd.”

Bl.a. Neste Oil, Ensto, Norpe, Borealis och Fortum gör Borgå till en av landets största industriorter. Process-, metall- och energiindustrin är starka och det har uppstått ett brett underleverantörsnätverk speciellt inom metall-, byggnads- och underhållsbranscherna. Regionens näringspolitik upplevs i för hög grad fokusera på turist- och servicebranscherna. Även om servicebranschen klart växer i framtiden, bidrar den inte till att öka nationell eller internationell konkurrenskraft.

Regionen har också en stor utmaning: Mikroföretagen är många, det finns mycket få tillväxtföretag. Yrkesutbildningen borde erbjuda möjligheter och kunnande för att öka tillväxtföretagsamhet. Tyngdpunkten vid utvecklandet av näringsverksamheten ligger i diversifiering av näringsstrukturen, förbättrade förbindelser och stödande av regionalt näringssamarbete.

Sammanläggningen av landskapsförbunden ger nya möjligheter att befrämja viktiga projekt, såsom förlängningen av E18-motorvägen samt utbyggnad av spårbunden trafik. Närheten till Ryssland och dess växande betydelse för regionens näringsliv utgör en möjlighet och en utmaning. De östnyländska utbildnings- och utvecklingsorganisationernas betydelse förstärks. Arbetsfördelningen måste bli klarare och verksamheten måste ha en tydligare koppling till företagets vardag.

Östra Nyland – framtidens ”sovstad” vars attraktionskraft finns i miljön och närheten till huvudstadsregionen?

Mellersta Nyland och järnvägens närområden är snart utbyggda; de naturliga tillväxtriktningarna i huvudstadsregionen finns i öst och väst. Huvudstadsregionen växer, koncentreras och differentieras. Däromkring bildas en boendezon, vars konkurrenskraft finns i ”bättre liv på nära håll”. Bostädernas prisutveckling i Borgå hämtar välbärgade, välutbildade människor, vilka vill ha ett egna hem i stadens centrum, god service och arbetar i huvudstadsregionen.

Alla kommuner i regionen har naturligt en stark vilja att utvecklas som pendlingsområde. Kommunernas strategier utgår från betydande tillväxtsiffror i fråga om både befolkning och antal företag. Östra Nyland ligger i metropolområdets skugga. Den egna regionen borde kunna erbjuda möjligheter att såväl utbilda sig som finna arbete. Det kan vara svårt att få utbildad arbetskraft att återvända till Östra Nyland om personen har studerat på annan ort.

De stora yrkesutbildningsanordnarna i huvudstadsregionen (Helsingfors stad, Varia, Omnia, SLK-HBC...), Västra Nyland (Luksia, Axxell) och Mellersta Nyland (Keuda) har satsat hårt på sitt brand, sin dragningskraft och utveckling av sin verksamhet. Det är ett faktum att läroinrättningarna i huvudstadsregionen konkurrerar om östnyländska studeranden tack vare goda förbindelser. För Sibbo är Keuda ”den naturligaste samarbetsparten”.

Huvudstadsregionens dragningskraft återspeglas direkt i regionens arbetskraftssituation – konkurrensen om kunnig personal är hård och löneskillnaderna stora. ”Utbildar vi i fortsättningen arbetskraft endast för huvudstadsregionens behov?”

Arbetet har blivit och blir allt mera serviceinriktat – attityden har en allt större betydelse

Vid sidan av yrkeskunnandet bör man behärska kund- och marknadsorientering samt ha en djup förståelse av de egna produkterna. Förmågan till växelverkan betonas. Samtidigt förflyttas tyngdpunkten till att lösa problem som är viktiga för kunden och till kunskap om kundens processer.

Utvecklingen av datateknik och ekonomieförvaltningens övergång till det elektroniska sker i en allt snabbare takt. Adb-kunskaper och kunskaperna i elektroniska media får större vikt. Ett nytt sätt att arbeta utgör en utmaning för dataöverföringen – trådlösa nätverk o.dyl. är i framtiden allt viktigare grundförutsättningar för arbete som inte är bundet till platsen.

I många branscher och till och med inom utförande arbete har lönearbetet försvunnit eller kommer att försvinna. Därför är företagsamhet och företagsmässighet allt viktigare. ”Kunskap om företagsamhet och en positiv attityd till företagsamhet borde fås redan i högstadiet...” Gemensam användning av arbetskraft är vardag. Den första fasen fanns i personaluthyrningsföretag, numera anställer företagen gemensamt personer med brett kunnande, vilka arbetar på företagsbas.

Arbetsplatserna finns allt mer i diversifierade små och medelstora företag, där alla måste kunna allt. Därför är en mångsidig yrkesutbildning livsviktig. ”Det räcker inte att kunna reparera en motor. Man måste kunna umgås med kunden också i svåra lägen.”

Även om arbetsuppgifterna kräver flexibilitet är arbetsgivarna konservativa. Fast arbetstid, flexibiliteten på arbetsplatserna är mindre och brådskan större. Egna ärenden sköts inte på arbetstid. Detta utgör en utmaning för de unga, vilka har vant sig vid mycket flexibla och mångfaldiga undervisningsarrangemang. Studeranden som avslutar sina studier bör vara beredda på att ”börja längst nere”.

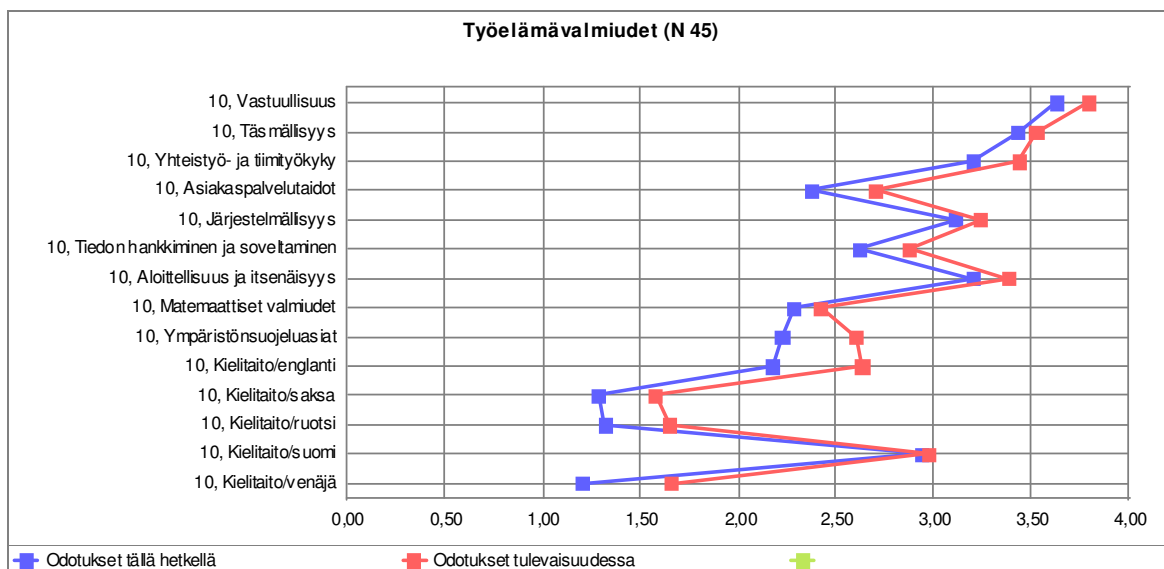
Andra stadiets utbildning bör hållas á jour i den kontinuerliga och snabba arbetslivs- och regionutvecklingen

Betydelsen av föregripande och arbetslivsmotsvarighet betonas. Betoningar och metoder i utbildningen måste ändras också på kort varsel utgående från regionens och företagets utveckling. Ju längre i framtiden man tittar, desto svårare blir det att förutspå den. De som börjar skolan i dag blir färdiga 2013 – i en helt annorlunda värld än den vi har i dag. Globalisering, nätverkande och integrering av invandrare får större betydelse. Samtidigt måste utbildningen följa den teknologiska utvecklingen – effektivare utnyttjande av nätomgivningen betonas.

Lärarna har allt svårare att hänga med i arbetslivets förändringar trots företagets stora förväntningar. Lärarens roll i gränsskiktet mellan arbetslivet och den studerande framhävs. Samarbete med arbetslivet är essentiellt, det räcker inte att bara prata om det.

Hela inlärningsprocessen är i stor förändring. Frågan är hur utbildningen skall integreras i företagets vardag. Arbetslivet måste också förstå vad man kan och vad man inte kan göra med yrkesutbildning. Ur arbetslivets synpunkt är yrkesutbildningen en helhet. Det finns en utmaning i att flexibelt sammanbinda utbildningen av unga och vuxna till näringslivets behov.

Samarbetet med andra yrkesläroanstalter ökar. Samtidigt ökar konkurrensen med yrkeshögskolorna: ”Är YH ett äkta alternativ för vidareutbildning eller ett konkurrerande alternativ?”

Graf 3: Företag i huvudstadsregionen, deras förväntningar på kunnandet hos dem som avlagt grundexamen i maskin- och metallteknik vid enkätens uppställande (2008) och i framtiden (2015)

Andra stadiets utbildning har också en uppgift i medborgarfostran och förhindrande av marginalisering

Tävlingen blir hårdare på utbildningssidan. De unga har ett större utbud av yrkesutbildning att välja mellan, speciellt i närområdena. De studerande är allt mera medvetna om och kritiska till lärarnas kunnande och utbildningens kvalitet: "Behoven och objekten för intresse har ändrats inom andra stadiets utbildning."

Elevmaterialet är mera diversifierat: "Vi får studeranden från bägge ändarna av skalan – hur balansera specialundervisning och undervisning som siktar på toppkunnande? De nuvarande läroplanerna svarar inte på alla elevers krav." Svagare föräldraskap leder till att uppfostringsansvaret överförs på utbildningsorganisationerna. "En lärare måste kunna kombinera uppfostran och ledning – sätta gränser och ge kärlek!"

Inlärnigen av grundfärdigheter för arbetslivet och elementära sociala färdigheter har allt större betydelse. Eleverna måste ges färdigheter att tänka själv. Samhällelig bildning, värdegrund och att växa som människa betonas i läroplanerna och undervisningsarbetet. Vid sidan om yrkeskunskapen måste man lära eleverna att bry sig om. Samtidigt borde antalet studerande som avbryter sina studier fås att minska. Avbrutna studier är också ett växande ekonomiskt problem för anordnarna av utbildning.

Vuxenutbildningens betydelse ökar i takt med människornas och organisationernas behov av fortbildning

Vuxenutbildningens betydelse ökar även om de unga ålderklasserna inte minskar till och med 2012. Behovet av yrkesfortbildning ökar. Utbildningsbehovet ökar drastiskt i och med tanken på livslångt lärande. Inom vuxenutbildningen betonas kopplingen till arbetslivet och inlärningsmiljöerna förflyttas ut till arbetslivet. "Arbetstagarens utvecklingsbehov kommer direkt från arbetslivet. Utbildningsanordnaren måste förstå kundorganisationens målsättningar, strategier och kunna svara på dem."

Omfattande förnyelse och nya utbildningsområden förutsätter att utbildningsanordnarna kontinuerligt rekryterar kunnig personal. Konkurrensen blir större inom vuxenutbildningen. Konkurrensen är särskilt hård i huvudstadsregionen, eftersom många aktörer ser regionens potential.

För företagen är det viktigt att hitta några partners för utvecklande av sin strategi, business och sitt kunnande. Stora internationella företag måste avgöra vilka funktioner som är lokala och vilka som är internationella – avgöranden som återspeglas på utbildningspartnerna. Förändringarna i utbildningens innehåll är långsamma, särskilt inom ungdomsutbildning – allt för långsamma för arbetslivets krav. Vuxenutbildningen kan vid behov reagera snabbare på näringslivets behov. ”Unga utbildas till framtidens yrken, de vuxna utbildas att möta förändringar.”

Centrala trender som har återverkningar på innehåll och betoningar i andra stadiets utbildning

- De stora åldersklasserna går i pension och pensionsåldern höjs
- Färre unga
- Behovet av yrkesutbildning för vuxna ökar
- Det pedagogiska kunnandet får större betydelse
- Förhindrande av avbrutna studier och höjning av andelen som slutför sina studier
- Större individualitet
- Studiehjälper och stödåtgärder får större betydelse
- Undervisningen får nya former (bl.a. nätpedagogik)
- Inläring på arbetsplatserna blir vanligare
- Internationaliseringen fortsätter
- Större behov av utbildning av invandrare
- Större behov av nya produkter och tjänster samt undervisningsmetoder
- Upprätthållande och utvecklande av yrkeskunnandet hos dem som är i ett arbetsförhållande
- Behov av att komplettera tidigare avbrutna studier
- Servicesektorns tillväxt
- Ansträngd kommunal ekonomi och den regionala näringspolitiken
- Sammanflätning av yrkesutbildning och gymnasieutbildning
- Längre arbetskarriärer i den unga andan

Trycket på att bilda allt större enheter inom yrkesutbildningen ökar fortfarande

Statsmaktens linjedragningar ökar på yrkesutbildningen samtidigt som dess anseende blir bättre. Ojämligheten mellan gymnasieutbildning och andra stadiets yrkesutbildning ökar t.ex. i fråga om antalet studieplatser. Lagstiftning och läroplaner utvecklas och resultatkraven ökar. Yrkesinstitutstrategin förutsätter resultatriktning, effektivitet och verkningar.

Man övergår från examenscentrering till betoning av inläring och kontinuerlig förändring. Detta innebär att lärarna och hela personalen övergår från lärande till handledande av inläring. Den statliga finansieringen kommer i allt högre utsträckning att grunda sig på sporrande och resultat. Utvärdering och jämförelse ökar – Utbildningsstyrelsens mål är en öppen och transparent resultatportal.

Undervisningsministeriets brev och KSSR-processen inverkar på kommun- och anordnarstrukturen: antalet minskar och enheterna blir större. Strukturernas förändras kontinuerligt och i betydande grad; nätverk bildas – antingen frivilligt eller genom tvång: ”Orsaken till breven ligger i att samla upp en kritisk massa för att effektivera processen, förenkla uppgiftsfördelningen och eliminera överlappningar. Storleken är inget självändamål.”

Andra stadiets utbildning betraktas numera allt mera som en helhet. Lyckade exempel på detta finns t.ex. i Jväsckylä-regionen. Det finns en viss osäkerhet i anslutning till finansieringen av yrkesutbildningen; finansieringen från marknaden måste öka och då är instrumentet vuxen- och fortbildning som kan skräddarsys.

Utgångspunkterna för förstärkta yrkesinstitut och större enheter finns inskrivna i lag

Lag om en kommun- och servicestrukturreform (169/2007, i kraft till slutet av 2012) samt laga om ändring av kommunindelningsslagen (170/2007) och lag om ändring och temporär ändring av lagen om överlåtelseskatt (171/2007) trädde i kraft 23.2.2007.

I och med kommun- och servicestrukturreformen har undervisnings- och kulturministeriet som mål att grunda i huvudsak regionala eller annars starka yrkesinstitut, vilka bildas av utbildningsanordnarens alla utbildningsfunktioner och –enheter i enlighet med yrkesinstitutstrategin. Målet är att skapa ett nätverk av yrkesinstitut i flera branscher, vilka har ett täckande branschvis utbud och möjligheter till att flexibelt rikta utbildningsutbudet. Kommun eller samarbetsområde som har tillstånd att ordna grundläggande yrkesutbildning i enlighet med lag om yrkesutbildning, måste ha ett befolkningsunderlag om minst ca 50 000 personer.

Vid sidan av dessa kan mindre, till sitt utbildningsutbud smalare utbildningsanordnare, vilka har en stark koppling till arbetslivet och vilka kraftigt deltar i utvecklandet av den egna branschen vara verk-samma i regionerna.

Sammanläggningen av utbildningsanordnare har underlättats bl.a. genom att lagstifta om lättnader i överlåtelseskatt

Kommun eller samkommun är inte skyldig att erlägga överlåtelseskatt i egenskap av mottagare av egendom, då fastigheter i kommunal serviceproduktion överläts till annan kommun eller samkommun i samband med kommun- och servicestrukturreformen. Då det är fråga om aktier i ett fastighetsaktiebolag vilka berättigar till besittning av verksamhetsutrymmen eller då verksamhetsutrymmen eller aktier överläts till ett aktiebolag, är överlåtelsen underställd överlåtelseskatt.

I samband med lag om en kommun- och servicestrukturreform ändrades lag om överlåtelseskatt genom lag om ändring och temporär ändring av lagen om överlåtelseskatt (171/2007). Lagen kompletterades med temporär överlåtelseskattefrihet i fråga om strukturella arrangemang som avses i lagen om en kommun- och servicestrukturreform och överlåtelseskattefrihet i fråga om strukturella arrangemang inom yrkesutbildning och yrkeshögskoleutbildning.

Skatt behöver inte erläggas då en kommun, en samkommun, ett privat samfund eller en privat stiftelse under 2007–2012 överlåter en fastighet som den äger till en förening, en stiftelse eller ett privat aktiebolag mot aktier i det som bedriver verksamhet enligt tillstånd som avses i yrkeshögskolelagen (351/2003) och enligt tillstånd att ordna utbildning som avses i lagen om yrkesutbildning (630/1998) samt i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning (631/1998). Ändringarna av överlåtelseskattelagen och lag om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet främjar för sin del att anordnarnätverket utvecklas också utgående från privata anordnare.

Förnyelsen av kommunallagen vidgar möjligheterna att använda kommunala anordnarorganisationer vid anordnarfusioner

Kommunallagen (365/1995) har 24.7.2007 kompletterats med stadganden om kommunala affärsverk (519/2007):

- Kommunalt affärsverk är ett affärsverk som grundas av en kommun eller samkommun eller av flera kommuner gemensamt genom värdkommunsmodellen, vilket fungerar som en del av kommunen eller samkommunen (kommuns eller samkommuns affärsverk), eller ett affärsverk som grundas gemensamt av kommuner och samkommuner, vilket då benämns affärsverksamkommun.
- De uppgifter som överförs på ett affärsverk borde vara affärsverksamhet eller uppgifter som annars sköts på företagsekonomiska grunder. Ett kommunalt affärsverk kan också ges uppgifter, vilka sköts enligt företagsekonomiska principer, även om det inte är fråga om egentlig affärsverksamhet – till exempel då intäkterna från verksamheten är avsedda att täcka verksamhetens direkta kostnader.
- Verksamheten anses uppfylla företagsekonomiska principer, då verksamheten finansieras genom enhetsprisintäkter och andra intäkter av verksamheten..

En affärsverksamkommun är en samkommun till sin juridiska form och kan sålunda fungera som anordnare av yrkesutbildning. Administrationen och den ekonomiska styrningen i en affärsverksamkommun motsvarar långt ett aktiebolag. En affärsverksamkommun kunde vara mera flexibel än en kommun eller en samkommun som anordnare av yrkesutbildning. Avvikande från en kommuns eller en samkommuns affärsverk är affärsverksamkommunen en separat juridisk, bokföringsskyldig enhet. En affärsverksamkommun kan beviljas tillstånd att anordna yrkesutbildning. Om utbildningen anordnas genom en kommuns eller samkommuns affärsverk, beviljas tillståndet till kommunen eller samkommunen.

Vid bedömningen av olika administrativa modeller, bör man beakta att yrkesutbildning inte får anordnas i syfte att göra vinst.

Aktiebolag anses vara en ändamålsenlig form för utbildningsanordnare då anordnarnätverk bildas

Ett aktiebolag kan också fungera som anordnare av yrkesutbildning. Då kan upprätthållandet organiseras till exempel så, att också privata samfund eller stiftelser kommer med som ägare i det aktiebolag som anordnar utbildning. Det anses inte vara förenligt med avsikten med lagen om kommun- och servicestrukturreform om en privat upprätthållarorganisation används endast för att uppfylla kravet på befolkningsunderlag.

Lag om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet har ändrats genom lag (1705/2009), given 29.12.2009:

- För privata utbildningsanordnare höjs priserna per enhet för gymnasier, yrkesutbildning, yrkeshögskolor och grundläggande konstundervisning så att höjningen motsvarar den andel som den mervärdesskatt som de privata utbildningsanordnarna betalat utgör av de mervärdesskattefria kostnader som dessa utbildningsformer orsakar de privata utbildningsanordnarna.
- För närvarande är förhöjningen av pris per enhet 5,2 % och den gäller alla statsandelar till privata utbildningsanordnare.

Verksamheten i dag

Undervisnings- och kulturverksamheten finansieras gemensamt av stat och kommun

Statsrådet har 30.9.2010 fastställt mervärdesskattefria genomsnittliga priser per enhet för gymnasier, yrkesutbildning, yrkeshögskolor och grundläggande konstundervisning samt medborgarinstitut, vilka enhetspriser används som grund för statlig finansiering. Utgående från dessa enhetspriser har undervisnings- och kulturministeriet fastställt de enhetspriser som ligger som grund för statsandelarna:

Genomsnittliga priser (€) per enhet för statsfinansiering 2011(0 % mvs)		
	€ / enhet	Mvs förhöjning för privata utbildningsanordnare, %
Gymnasier (euro/studerande)	6 136,17	3,55
Yrkesutbildning (euro/studerande)	10 624,23	5,20
Yrkeshögskola (euro/studerande)	7 681,66	3,13
Grundläggande konstundervisning (euro/underv.timme)	70,10	1,98
Fri bildning i medborgarinstitut (euro/underv.timme)	78,37	2,77

Enligt lag om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet erhålls kommunens självfinansieringsandel av driftskostnaderna för gymnasieutbildning, grundläggande yrkesutbildning och yrkeshögskolor av det belopp som fås när det självfinansieringsbelopp som beräknats utgående från grunderna för finansiering av nämnda utbildning adderas och divideras resultatet med landets befolkningstal. Kommunernas kalkylerade finansieringsandel för 2010 är 342,89 €/invånare (kalkyl 30.12.2009).

Statens finansieringsandel av yrkesutbildningen i Östra Nyland är av samma storleksordning som i Vanda

Statsandelar 2010 till vissa anordnare av yrkesutbildning (€), situationen 31.8.2010			
Helsingfors stad	75 644 021	Itä-Uudenmaan koulutus-kuntayhtymä	18 061 097
Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia	49 543 691	Samkommunen för yrkesutbildning i Östra Nyland	4 632 816
Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä Keuda	42 663 041	Oy Porvoon kauppaoppilaitos Borgå handelsläroverk Ab	3 935 145
Hyrja koulutus Oy	30 457 513	Borgå stad	1 441 818
Vanda stad	29 012 746	Östra Nyland sammanlagt	28 070 876
Axell Utbildning Ab	21 405 743		
Svenska framtidsskolan i Helsingforsregionen Ab Practicum	8 599 112		

Utbildningsslag 20015,20020,20021,20022,20025,20036,20037

Antal studerande i yrkesutbildning som berättigar till statsandelar 2009 – grundutbildning i läroinrättningar (statsandelsstatistik 20.1.2010)

	Humanistiska och pedagogiska	Kultur	Samhällsvetenskaper, företagsekonomi, administration	Naturvetenskaperna	Teknik och trafik	Naturbruk och miljö	Social, hälsa och idrott	Turism, näring och ekonomi	Alla sammanlagt
Itä-Uudenmaan koulutus kuntayhtymä	0	0	74	69	959	0	103	242	1 447
* Utbildning som baserar sig på läroplan				44	702		71	187	1 004
* Förberedande utbildning för fristående examen			74	25	257		32	55	443
Oy Porvoon kauppapilaitos-Borgå handelsläroverk Ab	0	0	260	0	0	0	0	0	260
* Utbildning som baserar sig på läroplan			260						260
* Förberedande utbildning för fristående examen									0
Porvoon kaupunki	0	0	0	0	0	0	142	0	142
* Utbildning som baserar sig på läroplan							106		106
* Förberedande utbildning för fristående examen							36		36
Samkommunen för yrkesutbildning i Östra Nyland	0	89	0	0	321	0	15	40	465
* Utbildning som baserar sig på läroplan		89			321		15	40	465
* Förberedande utbildning för fristående examen									0
ÖSTRANYLAND SAMMANLAGT	0	89	334	69	1 280	0	260	282	2 314
* Utbildning som baserar sig på läroplan	0	89	260	44	1 023	0	192	227	1 835
* Förberedande utbildning för fristående examen	0	0	74	25	257	0	68	55	479

För jämförelsens skull (statsandelsbaserad utbildning i läroanstalt, alla branscher sammanlagt):

Omnia, Esbo 5024	Keuda, Mellan Nyland 3903	Salpaus, Päijänne-Tavastland 5307
Helsingfors 6787	Hyrja, Hyvinge-Riihimäki 2649	Tavastia, Tavastehus 2287
Varia, Vanda 2637	Practicum, Helsingfors-Borgå 906	Ekami, södra Kymmenedalen 2300

Antal studerande i yrkesutbildning som berättigar till statsandelar 2009 – läroavtalsutbildning (statsandelsstatistik 20.1.2010)

	Humanistiska och pedagogiska	Kultur	Samhällsvetenskaper, företagsekonomi, administration	Naturvetenskaperna	Teknik och trafik	Naturbruk och miljö	Social, hälsa och idrott	Turism, näring och ekonomi	Alla sammanlagt
Itä-Uudenmaan koulutus kuntayhtymä	4	3	411	7	191	19	96	118	849
* grundutbildning	2	1	98	7	77	11	74	49	319
* påbyggnadsutbildning	2	2	313		114	8	22	69	530
Oy Porvoon kauppapilaitos-Borgå handelsläroverk Ab	1	7	92	266	0	0	1	0	367
* grundutbildning			28	266					294
* påbyggnadsutbildning	1	7	64				1		73
Borgå stad	0	0	0	0	0	0	29	0	29
* grundutbildning							29		29
* påbyggnadsutbildning									0
Samkommunen för yrkesutbildning i Östra Nyland	0	0	3	0	0	0	0	0	3
* grundutbildning			3						3
* påbyggnadsutbildning									0
ÖSTRANYLAND SAMMANLAGT	5	10	506	273	191	19	126	118	1 248
* grundutbildning	2	1	129	273	77	11	103	49	645
* påbyggnadsutbildning	3	9	377	0	114	8	23	69	603

För jämförelsens skull (statsandelsbaserad utbildning, alla branscher sammanlagt):

Omnia, Esbo 1656	Keuda, Mellersta Nyland 1267	Salpaus, Päijänne Tavastland 1626
Helsingfors 3151	Hyrja, Hyvinge-Riihimäki 874	Tavastia, Tavastehus 455
Varia, Vanda 963	Practicum Borgå-Helsingfors 31	Ekami, Södra Kymmenedalen 456

Utbildningsanordnarnas syn på nuläget 1/2: "Flexibla, smidiga och arbetslivsorienterade."

Alla utbildningsanordnare är i huvudsak nöjda med sin nuvarande verksamhet. Ledningens och personalens syn på saken avvek inte från varandra: "Vi har klarat oss bättre än de stora. Vi är en, i förhållande till storleken stark, ekonomiskt livskraftig, välorganiserad och effektiv aktör." Läroinrättningar anser att deras nuvarande storlek är lämplig, eftersom en relativt liten organisation klarar sig utan mellanchefer. Litenheten och smidigheten sågs också som ett trumfkort då det gäller att svara på arbetslivets krav.

Aktörerna ansåg att de har en klar roll och fokus: utbildning av kunnig arbetskraft och utveckling av arbetslivet. Läroinrättningarna upplevde att de lyckats väl i dessa uppgifter och att de är flexibla och arbetslivsorienterade. Läroinrättningarna upplevs vara attraktiva: "Många vill komma till oss, det goda ryktet sprids, man kommer långa vägar för kompletterande och fortbildning." Studieprocessen ansågs vara fungerande och möjligheterna till sysselsättning goda.

Vi-andan upplevs som en stor styrka, såväl bland elever som lärare. "Vi respekterar varandra; vi har redan tredje generationens studeranden." Personalen beskrivs som kompetent och kunnig, vilket återspeglas i systematiskt utvecklande av det egna kunnandet och långa arbetsförhållanden. Lärarna upplevs vara starkt knutna till arbetslivet genom vidareutbildning i arbetet och olika projekt.

Utbildningsanordnarnas syn på nuläget 2/2: "I egna knutar, med egna verktyg, med egna metoder."

Det finns skillnader i att anordna vuxen- och ungdomsutbildning. En del anser att gemensam utbildning är en klar fördel, andra motiverar särskild utbildning med olikheter i elevmaterialets utgångspunkter och behov. De aktörer som ger utbildning på två eller tre språk, anser att flera språk och kulturer är en styrka. De enspråkiga läroinrättningarna ansåg att det är viktigt att betona det egna språket och kulturen.

De största svagheter i den nuvarande verksamheten hittas i brist på utrymmen, utrymmenas skick eller deras oändamålsenlighet i förhållande till utbildningen. Olika tankar, projekt och aktiviteter för att förbättra utrymmesfrågan pågår kontinuerligt. Det råder brist på kompetenta och kunniga lärare. Rekrytering och utvecklande av lärarnas kunnande är under kontinuerlig uppsikt.

En klar svaghet finns i bristen på samarbete mellan läroinrättningarna och till och med inom dem. Det praktiska samarbetets utmaningar, den direkta konkurrensen mellan aktörerna och djupt rotade verksamhetssätt och -kulturer utgör hinder för samarbetet: "Borgå är delägare i alla utbildningsanordnare, vilka dessutom konkurrerar med varandra. Det saknar både huvud och fötter!"

Den osäkerhet kring utbildningsanordnarnas framtid som har varit rådande under flera år har krävt mycket energi och förorsakat onödigt osäkerhet inom personalen.

Ägarnas syn på nuläget: basverksamheten i huvudsak i skick, men verksamheten kan inte fortsätta som nu

Ur ägarnas synpunkt är de enskilda utbildningsanordnarnas platsantal, examensmängder och annan basverksamhet på en god nivå: "Små enheter = hög kvalitet kostnadseffektivt. Insatsen har varit mindre än utfallet." Strukturerna är dock inte moderna och motsvarar inte ägarnas förväntningar: små separata enheter, obefintligt samarbete, överlappande funktioner och i värsta fall till och med konkurrens. Läroinrättningarna upplevs inte heller vara tillräckligt konkurrenskraftiga och lockande. Edupoli är något av ett brand, "det finns en yrkesskola" i Borgå, men de övriga aktörerna är okända till och med bland ägarna.

Nuvarande modell upplevs inte funktionell med avseende på ekonomi och resurser. Den geografiska spridningen förhindrar effektivt utnyttjande av fast egendom, gemensamma investeringar och gemensamt användande av kunskaper: "Östra Nyland slösar med resurser. Aktörerna är många och dessutom organiserade på två språk. Den enhetsbaserade finansieringen bör räcka till och vår uppgift är inte att investera."

Bristen på ägarstyrning eller –politik kritiseras kraftigt. "Det är frustrerande att finnas på olika forum med små satsningar – för att höra om saker som är bestämda på förhand." Ägarnas svaga engagemang är ett hot också för utbildningsanordnarna: "Nuvarande aktörer är så små och ointressanta, att beslutsfattarna inte väljs från första kedjan."

"Östra Nyland är också som helhet en marginell enhet, som ligger kraftigt efter den nationella trenden. Har man något alls att säga till om då man står inför tvång, om man sprider resurserna ytterligare?"

Näringslivets syn: vardagssamarbetet löper, mycket att förbättra i läroinrättningarnas aktivitet

I huvudsak uppfattas samarbetet och dialogen löpa relativt väl med olika läroinrättningar och alldeles särskilt med enskilda personer: "Vi har ett öppet, diskuterande samarbete med lärarna. De ser på elevmaterialet, placerar och söker de mest lämpade för inläring i arbetet för oss. Hjälper också till med rekryteringen." Genom inläring i arbetet har goda personliga kontakter kunnat upprättas. Särskilt läroavtalsverksamheten upplevs som ett viktigt och fungerande sätt att ordna utbildning.

Näringslivet har i princip påverkningskanaler – möjligheterna till samarbete är mångfasetterade: bl.a. projektverksamhet, kommittéer, fadderklasser, föreläsningar, rekryteringskvällar samt mässor. Utbildningsanordnarna får dock mycket kritik för passivitet i samarbetet med näringslivet: "Även om vi initierar samarbete, kommer det ingen respons från skolorna. Vackert prat, inga åtgärder, vi måste själva vara aktiva."

En annan källa till kritik finns i att utbildningen och verksamheten utvecklas från läroinrättningarnas utgångspunkter: "Utbildningen grundar sig för lite på näringslivets behov. Dessutom finns utgångspunkten för utvecklingen i utbildningsanordnarens näringsverksamhet!" Bristen på uppföljning av inläring i arbetet och bristen på flexibilitet angående tidpunkten är också föremål för kritik.

Studerandenas syn på nuläget: samhörighet i små enheter, variation i lärarnas kompetens

De studerande uppger att de trivs i små skolor. Samhörigheten är en bärande kraft: "Vi känner varandra – såväl lärare som elever." Lärarnas kompetens och yrkesskicklighet bedöms i regel vara god. Det finns dock stora skillnader mellan läroinrättningar och olika linjer, även problem lyftes fram.

Sammanlänkande av ungdoms- och vuxenutbildning upplevdes som ett bra sätt att förbereda sig för arbetslivet. Detta framhävs speciellt inom sjukvård och merkantila branscher. BHL:s undervisning på tre språk sågs som en klar styrka också av andra än studerande i ifrågasvarande läroinrättning.

De studerande ansåg att utbildningsutbudet inte för närvarande är tillräckligt mångsidigt: "Utan samarbete mellan läroinrättningarna uppstår det inte tillräckligt gemensamma studiehelheter eller tillräckligt språkutbud. Läroinrättningens nuvarande placering möjliggör ju inte ens ett praktiskt samarbete!"

Alla intervjuade studeranden (Inveon, PKTHL och BHL) lyfte också fram skolfastigheternas mögelproblem. Läsordningarnas korta omfattning i tid och informationen om förändringar fick också kritik.

Undervisnings- och kulturministeriets syn: situationen i Östra Nyland är problematisk

Yrkesutbildningen i Östra Nyland har dålig attraktionskraft jämfört med övriga Finland. Sökandena uppgår till endast 0,8 sökande/plats, då siffran på nationell nivå är 1,4 och i Nyland i medeltal 1,6.

Trots två uppmaningar att påskynda utvecklingen, har det strukturella förnyandet av anordnarnätverket inte lett till önskat resultat. Aktörerna har varit passiva och utvecklat sin egen verksamhet "till och med alltför aktivt utanför sitt verksamhetsområde". Sammanslagningar och utvecklat samarbete har diskuterats, men planerna har inte framskridit tillräckligt fort: "Mycket prat men inga åtgärder. Ingenting har skett i Östnyland!"

Det finns fortfarande för många små utbildningsanordnare i regionen i förhållande till arbetskraftsbehovet och befolkningsunderlaget. Dessutom är aktörerna på olika nivå och av olika storlekar, förutsättningarna för att anordna utbildning är inte till alla delar på en tillräckligt hög nivå. En liten utbildningsanordnare måste vara starkt specialiserad för att den skall ha verksamhetsförutsättningar: "Tyvärr är de östnyländska aktörerna inte trovärdiga i detta hänseende."

I nuvarande läge söker sig de studerande till huvudstadsregionen och Mellersta Nyland, vilket är ogynnsamt med tanke på regionen och utvecklingen av dess näringsliv. "Man måste komma ihåg att yrkesutbildningens främsta uppgift är att tjäna regionens arbetsliv." I framtiden måste aktörerna oundvikligen sammanslås och i värsta fall är man tvungen att göra lösningar under tvång. Redskapen finns i anordningstillstånd och statsandelsplatser.

Det är för närvarande omöjligt att utveckla av de fastigheter som står till utbildningsanordnarnas förfogande som en helhet

De fastigheter som för närvarande står till utbildningsanordnarnas förfogande är dels egna, dels hyrda. Dessutom förvaltas fastigheterna delvis genom fastighetsbolag. Alla utbildningsanordnare har klara behov av att utveckla och rationalisera fastigheternas användning. Det finns omfattande planer på förnyelser och nybyggen. Tills vidare har alla dylika projekt lagts på is. Särskilt BHL:s fastighet, POMO- och Nimbus-huset samt PKTHL:s hyrda utrymmen är av olika orsaker särskilt utmanande.

Planer och åtgärder i anslutning till fastigheterna har i huvudsak gjorts utgående från anordnarens och dess bakgrundsorganisations egna utgångspunkter. Det finns en risk för deloptimering från t.ex. Borgå stads utgångspunkt i ett svårt ekonomiskt läge.

Situationen är som helhet mycket utmanande: det är fråga om en betydande fastighetsmassa och stort kapital, betydande underhållskostnader, lockande alternativ användning för tomtarna samt de olika aktörernas totalt motsatta intressen. Det framförda förslaget om att sammanföra fastigheterna under ett fastighetsbolag verkar mot denna bakgrund mycket utmanande.

Det är också skäl att notera att flera aktörer ifrågasätter utvecklandet av yrkesutbildningen utgående från behovet av utrymmes- och fastighetslösningar. Det ses som en risk att ett skilt fastighetsbolag börjar optimera sin egen affärsverksamhet på bekostnad av sina hyresgäster och anordnandet av utbildning, särskilt i en situation där utbildningsanordnarens styrning av bolaget skulle vara svag.

Förväntningar på verksamheten och dess utveckling

Utbildningsanordnarnas syn på framtiden: ”Det finns ingen orsak till att vi inte kunde fortsätta som hittills”

Alla läroinrättningar upplever att de kan fortsätta så som nu, blott de tillåts förverkliga sina strategier och utvecklingsplaner. Synpunkterna på samarbete eller framtida organisationsmodeller har inte ändrats sedan den utredning som Borgå stad utförde våren 2010:

- **Itä-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä:**
 - Ärendet skulle bäst framskrida språkgruppsvis på det sättet att det skulle finnas två skilda ägare.
 - Ser inte det som omöjligt att ha en flerspråkig läroinrättning under samma ägare.
- **Porvoon terveydenhuolto-oppilaitos:**
 - Det bästa alternativet skulle vara att gå in under en ägare med två språklinjer, där beslutanderätten i huvudsak skulle ligga hos Borgå stad.
 - Förändringarna borde genomföras i en fas utan mellanskeden.
- **Oy Porvoon Kauppaoppilaitos - Borgå handelsläroverk Ab**
 - Utgångspunkten finns i Borgå stadsfullmäktiges beslut, enligt vilket PTHOL och BHL sammanslås hösten 2011, varvid en trespråkig läroinrättning grundas på aktiebolagsbas, med kommunal aktiemajoritet.
- **Samkommunen för yrkesutbildning i Östra Nyland:**
 - Nuvarande situation är tillräcklig och den nuvarande samkommunens verksamhet utvecklas.
 - Undervisningsministeriets tanke på att sammanföra hela södra Finlands svenskspråkiga yrkesutbildning under en läroinrättning upplevs som oroande.
 - Förslaget om en lokal två- eller flerspråkig läroinrättning har torpederats i samkommunens styrelse.
- **Yrkesinstitutet Practicum**
 - Går inte med i en två- eller flerspråkig läroinrättning, utan vill att språkgrupperna hålls särskilda och att de utvecklas som skilda läroinrättningar.

För verksamhetsutrymmenas del har utgångspunkten inte heller förändrats. Aktörernas syn på potentiella lösningar för såväl ägande som placering varierar.

Ägarnas syn på framtiden: ”En utbildningsanordnare som man kan påverka.”

Ur ägarnas synpunkt är utgångspunkten klar: yrkesutbildningens viktigaste uppgift är att producera kunnigt folk för arbetslivets nuvarande och kommande behov. ”Yrkesutbildningen är framför allt en regional, inte en regional eller språkpolitisk fråga.” En annan central utgångspunkt är att trygga andra stadiets yrkesutbildning på båda inhemska språken: ”Det är viktigt att trygga utbildning på elevernas modersmål, inte så mycket att trygga administrationen.”

Det finns klara grunder och behov av samarbete inom yrkesutbildningen i Östra Nyland: undervisningsministeriets linjedragningar, utbildningens stödtjänster, skolesekreterarna, elevunderhåll och utnyttjandet av utrymmen. Den övervägande delen av ägarkommunerna ser att den bästa lösningen skulle vara en tvåspråkig utbildningsanordnare, som svarar på det östnyländska näringslivets behov genom att producera tvåspråkiga experter: ”Det är svårt att på regional nivå finna en rationell grund

för modellen med två språkligt separata linjer. Tvåspråkigheten kunde tom. Vara en konkurrensfördel gentemot aktörerna med ett starkt brand.”

I fråga om uppdelning av anordnandet av utbildning på basen av språk, upplevs risken vara stor för att beslutanderätten glider regionen och dess aktörer ur händerna. Framförallt upplevs risken vara stor för den svenskspråkiga utbildningens del. Oberoende av organisationsmodell vill kommunerna ha en klart starkare ställning i att utveckla och rikta utbildningen: ”Ur maktsynpunkt går det rätt så långt på ett ut hur organisationen ser ut, blott vår röst hörs.”

Näringslivets syn på framtiden: ”Språkkunniga experter på flera områden, tack!”

Ur näringslivets synpunkt har förmågan att föregripa, betjäna regionens företagare och locka nya företagare till regionen en direkt koppling till regionens utbildningssystem. Språkfrågan är inte relevant för företagen och näringslivet. Två- och flerspråkiga experter är en regional konkurrensfaktor som det lönar sig att satsa på.

Nuvarande uppdelning av utbildningen på basen av språk upplevs inte vara vettig. Situationen förhindrar rationell verksamhet i alltför hög grad: anordningar, utrymmen, fordon, anordnande av utbildning. ”Det går på ett ut varifrån de nya experterna kommer. Det är andefattigt att ha samma anordningar och utrymmen på fem kilometers avstånd från varandra, då ingendera utnyttjas till fullo. Vi har inte råd att slösa med resurser.” BHL som har klarat av att erbjuda utbildning på tre språk i samma utrymmen ses som ett utmärkt exempel.

En två- eller till och med trespråkig utbildningsanordnare ses som ett rationellt och till och med det enda vettiga sättet att svara på näringslivets framtida behov. ”I alternativet med en enda utbildningsanordnare skulle denna kunna profilera sig, specialisera sig, vara flexibel och erbjuda utbildning som svarar på de ungas och arbetslivets förväntningar. Det säkraste sättet att upprätthålla yrkesutbildning i regionen.” Den enda risken ses i att utbildningsanordnaren växer sig så stor att dess verksamhet blir långsam och byråkratisk.

En enspråkig utbildningsanordnare ses inte som ett rationellt alternativ med utgångspunkt i arbetslivets och studerandenas behov. Om utfallet blir ett annat än en regional utbildningsanordnare, upplevs det finnas en uppenbar risk för att besluten i fortsättningen fattas på annat håll av andra och att regionens behov glöms bort. Om ingenting görs, tror man att statsmakten kommer att ta tag i saken och den största hotbilden finns i att utbildningen på åtminstone ett av språken försvinner från regionen.

Studerandenas syn på framtiden: ”Många kulturer och studier på flera språk.”

Studerandenas syn på den kommande modellen, dess motiveringar och nyttor var klara. Bägge språken i samma skola skulle vara ett bra alternativ för framtiden – den egna branschen förutsätter arbete med flera kulturer och språk. Naturlig samverkan med olika människor skulle bli bekant redan under studietiden. ”En trespråkig studiemiljö skulle på ett bra sätt förbereda för arbetslivets behov. Det skulle vara verkligt bra om man kunde välja kurser på olika språk och ämnesområden. Det skulle bli lättare att få jobb, eftersom det förutsätts minst två språk för att ens komma på arbetsintervju.”

Undervisnings- och kulturministeriets syn på framtiden 1/3:”Påskyndandet fortsätter!”

Fortsättningen på Vauhti-projektet beror på regeringen, men i varje fall kommer strukturförändringen bland utbildningsanordnarna att fortsätta. Regionala sammanslagningsprojekt stöds genom finansie-

ring och anordningstillstånd. I framtiden finns det en risk för att man stöder sig på en starkare styrning och åtgärdsurval från ministeriets sida om inte sammanslagningarna fortskrider.

Yrkesutbildningens volym har ökat och systemets effektivitet måste förbättras bl.a. genom att öka på examensbenägenheten och minska på de avbrutna studierna. Utbildningsanordnarna måste ha en tillräckligt stor kritisk massa för att vara trovärdiga och funktionella. Massan kan inte ökas om det inte finns tillräcklig effekt – särskilt då den offentliga sektorns resurser är under ständig kritisk bedömning och nedskärning.

Undervisnings- och kulturministeriet har inte som mål att pressa alla i samma form, men förmågan att betjäna arbetslivet måste tryggas. ”En egen anmälan om kundorientering och effektivitet räcker inte till, utan ministeriet kommer att följa upp situationen och vid behov skärpa finansieringen utgående från resultat. Under hösten och vintern sänds ännu ett brev för påskyndande och därefter vidtas kraftigare åtgärder – en ny regering förändrar inte situationen, samma realiteter finns kvar.”

Undervisnings- och kulturministeriets syn på framtiden 2/3: ”Östra Nyland hotar bli ett problemområde.”

I regionen finns aktörer som inte kan svara på arbetslivets föränderliga behov. Om det inte sker en positiv utveckling, kommer man att granska upprätthållartillstånden. Utgångspunkten måste ligga i arbetslivets behov, inte i kommunalpolitik. Sakerna måste betraktas tillräckligt brett och man måste hålla i minnet att regionens näringsliv genererar inkomster till kommunerna.

Skenförnyelser tolereras inte, sammanslagning av två små aktörer är inte trovärdigt. En sammanslagning av IUAKK, BHL och PTHOL är minimikravet. Ministeriet tar inte ställning till en- eller trespråkig utbildningsanordnare, men genom beslutet måste man ta ställning till: vill man trygga regional verkningsseffekt eller språk?

Ur ministeriets synpunkt är dock en trespråkig aktör mera trovärdig. En sådan skulle tom. kunna verka i nationella specialuppdrag. ”Det kan inte uppstå en skenbart trespråkig utbildningsanordnare, där alla parter fungerar självständigt under en administrativ paraplyorganisation. Utan språkpolitik är trespråkighet den enda rationella lösningen.”

I framtiden kan vi komma i en situation, där yrkesutbildningen betraktas ur de behov som näringslivet i hela Mellersta och Östra Nyland har.

Undervisnings- och kulturministeriets syn på framtiden 3/3: ”Den svenskspråkiga utbildningen står inför ett brytningskede”

Ministeriets mål har varit att samla äkta och starka svenskspråkiga aktörer, men tyvärr är utbildningsanordnarna fortfarande små efter de förändringar som har gjorts. Den svenskspråkiga utbildningen står inför en större förändring än den finskspråkiga: man måste oundvikligen samarbeta tätare och/eller specialisera sig.

Den svenskspråkiga utbildningen hotar att förtvinas. En befolkningens mängd på 6 % behöver endast en viss mängd utbildning, vilken är avsevärt mindre än för närvarande. En centralisering av administrationen är inte det väsentliga, det väsentliga är ur och var utbildningen ordnas.

En stor svenskspråkig aktör i södra Finland kunde vara tillräcklig, men dess verksamhet skulle vara mycket utmanade att organisera inte minst med tanke på den geografiska spridningen. Inveon är en

för liten aktör och sålunda inte trovärdig. Sålunda måste Inveon hitta en partner inom den närmaste framtiden. ”En stark aktör kan trygga ett bredare tjänsteurval och individuella lärostigar.”

En fusion av hela södra Finlands svenskspråkiga utbildning skulle utgöra en risk för att utbildningen flyttar annanstans, även om yrkesutbildningens utgångspunkt är att erbjuda tillräcklig utbildning på området.

”En äkta svenskspråkig utbildning måste tryggas, men inte nödvändigtvis genom en svenskspråkig utbildningsanordnare.”

Anordnare av yrkesutbildning kan enligt lag vara kommun, samkommun, registrerat samfund, stiftelse eller affärsverk

Utbildningsanordnarna ser samkommunsmodellen som den mest potentiella. En del ägare upplever att samkommunsmodellen är tung, byråkratisk och svår att styra. Dessutom strider samkommuner mot Borgå stads strategi. En kommun som ägare och värdkommunsmodellen väcker motstånd, eftersom de för anordnarens beslutsfattande och ekonomi för nära kommunalt beslutsfattande och ekonomi. Dessutom gör nuvarande struktur med många ägare att det är besvärligt att genomföra en modell med en ägare. Ett kommunalt affärsverk upplevs som nästan lika utmanande som ägarkommunsmodellen med avseende på beslutsfattande, jämlikhet och ekonomi. Affärsverkssamkommunen är okänd och därför utmanande som verksamhetsform. Den upplevs inte ha klara fördelar i jämförelse med ett aktiebolag med samma ägare. Det är också skäl att notera att EU ställer sig kritisk till affärsverk.

Enligt utomstående intressenter, vissa utbildningsanordnare och ägare skulle ett aktiebolag vara mest rationell som flerspråklig utbildningsanordnare. Motiveringar bl.a. följande:

- Beslutsfattandet grundar sig på ägande och ägarstyrningen skulle vara klar och transparent
- Näringslivet kan förbinda sig till utbildningsanordnaren också genom ägande
- Finansiering och ett eventuellt överskott riktar sig fullt ut till utbildningen och dess utveckling
- En utbildningsanordnare är redan ett aktiebolag
- Utbildningsanordnarnas affärsverksamhet

Utbildnings- och kulturministeriet ser ett aktiebolag med bred ägarstruktur som en möjlig flerspråkig utbildningsanordnare i Östra Nyland.

Konsultens synpunkter

Utvecklandet av andra stadiets yrkesutbildning i Östra Nyland väcker starka känslor och reaktioner

För olika parter är det delvis oklart hur denna utredning och tidigare gjorda utredningar förhåller sig till varandra. Gjorda beslut tolkas på det ur den egna synvinkeln mest fördelaktiga sättet: "Är de ens i kraft, kan de ändras och vad har man dragit upp för linjer på olika håll, egentligen?"

Den osäkerhet kring utbildningsanordnarnas framtid som har varit rådande under flera år har krävt mycket energi och förorsakat onödig osäkerhet inom personalen. "Tid och energi har redan under flera års tid slösats på ökat samarbete och sammanslagningar... Detta kan inte fortgå."

Utbildningsanordnarna är i regel nöjda med sin nuvarande verksamhet och vill fortsätta som självständiga. I detta hänseende har situationen inte förändrats alls sedan den kartläggning som Borgå stad gjorde hösten 2009 – våren 2010.

Med undantag för PTHOL anser utbildningsanordnarna att den sk. ägarkommunsmodellen är det värsta scenariot för anordnande av andra stadiets yrkesutbildning i Östra Nyland.

Det uppfattas som en risk att statsandelsfinansiering används för att lappa kommunekonomin och att det kommunala beslutsfattandet är politiskt. Dessutom hänvisar man till problemen i Kouvola-regionen och till den allmänna trenden att anordna utbildning i samkommunsform eller på bolagsbas.

Det finns starka synpunkter till språkfrågan. De har sina rötter i språkpolitik, inte i arbetslivets eller studerandenas behov.

Arbetslivets och studerandenas enhälliga åsikt är att språkfrågan är totalt irrelevant för anordnandet av utbildning. Bägge nationalspråken bör naturligtvis tryggas i utbildningen.

Regionens tvåspråkighet är en styrka som bör utnyttjas och stärkas genom att erbjuda yrkesutbildning på flera språk – finska, svenska, engelska och ryska.

Också andra än Östnylands utgångspunkter och målsättningar måste beaktas i beslutsprocessen

Aktörer som inte omfattas av utredningen (bl.a. utvecklingen av utbildningsanordnare i närområdet) och deras lösningar inverkar eller bör åtminstone beaktas då man skissar upp framtiden.

Studerande i regionens norra delar kan söka sig till Lahtis-regionen. På motsvarande sätt är Sibbo redan i kraftig växelverkan med både Mellersta Nyland och huvudstadsregionen i utbildnings- och näringspolitiska frågor, inte minst med anledning av trafikförbindelserna. Särskilt bör Keuda som ett starkt brand, en attraktiv, målmedvetet ledd, utvecklande utbildningsanordnare på sund ekonomisk bas beaktas åtminstone i framtiden.

Likaledes inverkar Praktikums rätlinjiga hållning att avsäga sig från allt utvecklande av en två- eller flerspråkig utbildningsanordnare direkt på Inveons framtid, men samtidigt också på utvecklingen av hela södra Finlands yrkesutbildning. För närvarande är Prakticum (ca 1 000 studerande) en liten utbildningsanordnare. Även om Prakticum skulle sammanslås med Inveon, skulle antalet studerande stanna vid ca 1 500.

Det är skäl att beakta att de ekonomiska och praktiska fördelarna av att sammanslå utbildningsanordnare realiserar med några års fördröjning. De direkta och indirekta kostnadseffekterna av en sammanslagning kan för ägarna vara mycket betydande, särskilt då många eller stora aktörer fusioneras.

Besluten måste grunda sig på näringslivets behov i regionen, inte språk- eller kulturfrågor

Utgångspunkten för beslutet angående anordnandet av andra stadiets yrkesutbildning måste finnas i en lösning som ur arbetslivets synpunkt bär långt in i framtiden. De centrala faktorerna som påverkar beslutet kan förenklas:

1. Att betjäna och utveckla regionens näringsliv.
2. Att behålla beslutanderätten angående utveckling, anordnande och påverkningsmöjligheterna i fråga om yrkesutbildningen i regionen.
3. Att betona det finsk- och det svenskspråkiga samt andra språkgrupperns kultur i yrkesutbildningen.

Den lösning som väljs, måste i varje fall garantera, att utbildning kan erhållas på den studerandes eget modersmål. Dessutom måste man fatta beslut om, huruvida man vill erbjuda utbildning också på andra språk än svenska och finska. Arbetslivet och de studerande har ett starkt behov av detta. Kunskaper i svenska och finska är en grundförutsättning för professionell arbetskraft i Östra Nyland, speciellt inom tjänste- och välfärdssektorn, i framtiden också i andra branscher.

En enhetlig lösning som skulle tillfredsställa alla parter behov och vilken skulle förändra den nuvarande verksamheten på ett avgörande sätt, kom inte upp. Kunde Östra Nyland vara en region, där man tillsammans över språkgränsen fördomsfritt bygger upp en resurs och attraktionsfaktor av tvåspråkigheten?

Konsultens scenarier för utvecklingslinjer utgående från grundalternativen

Grundalternativ 1: *Regionens svensk- och finskspråkiga andra stadiets yrkesutbildningsanordnare sammanslås till en enda utbildningsanordnare:*

- Antalet studerande uppgår i läroinrättningarna enligt 2009-års statistik sammanlagt till 2314, varav 1835 studerar enligt läroplan och 479 bedriver förberedande studier för fristående examen. Inom läroavtalsutbildning fanns 1248 studerande, varav 645 för avläggande av grundexamen och 603 för kompletterande utbildning.
- Lösningen följer undervisnings- och kulturministeriets linjedragning: "Östra Nyland kunde vara ett modellexempel på en fungerande två(fler) språkig utbildningsanordnare. Även mindre enheter kan i framtiden vara livskraftiga då de specialiserar sig."
- Det enda rationella alternativet enligt de representanter för arbetsliv och studeranden som har hörts i utredningen.
- Lösningen stöder hela regionens näringsliv och stärker regionen i näringspolitiskt hänseende.
- Möjliggör utbildning av tvåspråkiga experter för arbetslivets specialbehov i regionen – "tvåspråkigheten en ny resurs i Östra Nyland".
- En utbildningsanordnare som skapats på detta sätt är dock fortfarande en relativt liten aktör i förhållande till de flerbranschaktörer som är verksamma i närområdet och speciellt i förhållande till regionens befolkningsunderlag.

I ett längre tidsperspektiv (uppskattningsvis 5-10 år) bör följande beaktas:

- Man bör förbereda sig för en framtida diskussion om det eventuella bildandet av en utbildningsanordnare på bred bas, vilken skulle omfatta hela Östra och Mellersta Nylands yrkesutbildning på andra stadiet.

- Likaledes är det sannolikt, att det i Östra Nyland kommer att föras diskussioner om att anordna hela andra stadiets utbildning på uppdrag av en enda utbildningsanordnare.

Grundalternativ 2a: *Skilda utbildningsanordnare för språkgrupperna:*

- Antalet (statsandels)studeranden i finskspråkiga läroinrättningar är 1848, varav 1370 studerar enligt läroplan och 479 bedriver förberedande studier för fristående examen. Inom läroavtalsutbildning finns 1245 studerande, varav 642 för avläggande av grundexamen och 603 för kompletterande utbildning.
- Antalet studeranden i svenskspråkiga läroinrättningar är 465, varav 465 studerar enligt läroplan. Inom läroavtal studerar 3 för grundexamen.
- Följden är ett omedelbart behov av sammanslagning av Inveon och Practicum (906 statsandelsstuderande, 31 i läroavtalsutb.). Det uppstår en utbildningsanordnare som fortfarande är liten (1371 statsandelsstuderande, 31 i läroavtalsutb.).
- Sannolikt är undervisnings- och kulturministeriets följande linjedragning en sammanslagning av nämnda anordnare och Axxell Utbildning Ab till en utbildningsanordnare som omfattar hela södra Finlands yrkesutbildning.
- Denna linjedragning har redan presenterats av UKM 2.4.2009:
 - " Yrkesutbildningen i Svenska Framtidsskolan i Helsingforsregionen Ab och Samkommunen för yrkesutbildning i Östra Nyland sammanförs inledningsvis till en svenskspråkig utbildningsorganisation. Utbildningsverksamheten i Solvalla utbildning Ab och Norrvalla Folkhälsan Ab integreras inledningsvis i nämnda anordnarorganisation från och med den 1 januari 2010, i enlighet med utredningen av den svenskspråkiga idrottsutbildningen. Koncentreringen fortsätts genom att den utbildning som tillhandahålls av ovan nämnda utbildningsanordnare och Axxell Utbildning Ab sammanslås till en anordnarorganisation för utbildning på svenska."
- Lösningen stöder inte regionens näringspolitiska enhetlighet och motsvarar inte de förväntningar som framfördes av arbetslivet och studerandena i utredningen.
- Innebär sannolikt att styrningen av svenskspråkig andra stadiets utbildning sker utanför regionen.
- För den finskspråkiga utbildningsanordnarens del är det sannolikt att det inleds diskussioner om att samman slå anordnandet av utbildning i hela Östra och Mellersta Nyland.
- En eventuell sammanslagning med Keuda underlättas av båda anordnarnas enspråkighet.

Grundalternativ 2b: *Den finskspråkiga samkommunen fortsätter som tidigare, PTHOL, BHL och den svenskspråkiga samkommunen går samman till en flerspråkig utbildningsanordnare:*

- Antalet (statsandels)studeranden i finskspråkiga läroinrättningar är 1447, varav 1004 studerar enligt läroplan och 443 bedriver förberedande studier för fristående examen. I läroavtalsutbildning finns 848 studerande, varav 319 för avläggande av grundexamen och 530 för kompletterande utbildning.
- Antalet studerande i den flerspråkiga utbildningen är 867, varav 831 studerar enligt läroplan. I läroavtalsutbildning för grundexamen 36 studerande.
- Båda utbildningsanordnarna är små.
- Följden skulle sannolikt vara en sammanslagning av den flerspråkiga anordnaren och Practicum (906 statsandelsstuderande, 31 läroavtalsutb.). Det uppstår en medelstor utbildningsanordnare (1773 statsandel, 34 läroavtal). Se också grundalternativ 2a för den svenskspråkiga utbildningens del.
- Risk för att lösningen som sådan i inte är tillräcklig för undervisnings- och kulturministeriet: "Skenbara förnyelser kommer inte att tolereras..."
- Sannolikt inleds en diskussion om att bilda en finskspråkig utbildningsanordnare för hela Östra och Mellersta Nyland (IUAKK+KEUDA). En eventuell sammanslagning underlättas av båda anordnarnas enspråkighet.
- Lösningen stöder inte regionens näringspolitiska enhetlighet och motsvarar inte de förväntningar som framfördes av arbetslivet och studerandena i utredningen.
- Innebär sannolikt att styrningen av andra stadiets utbildning sker utanför regionen.

Sk. "0-alternativ": *Man gör ingenting eller verkställer endast en sammanslagning av PTHOL och BHL i enlighet med Borgå stadsfullmäktiges beslut:*

- Lösningen stöder inte regionens näringspolitiska enhetlighet och motsvarar inte de förväntningar som framfördes av arbetslivet och studerandena i utredningen.
- Kommer inte något som helst fall att som sådant vara en tillräcklig lösning för undervisnings- och kulturministeriet: "Skenbara förnyelser kommer inte att tolereras, en sammanslagning av två små aktörer är inte en trovärdig eller tillräcklig lösning."
- Anordningstillstånden kommer sannolikt att utsättas för granskning från myndighetshåll. I fortsättningen är det inte längre fråga om påskyndande, utan "tvångssammanslagning".
- Fullmäktigebeslutet om sammanslagning av PHOL och BHL ses förutom synergieffekter och funktionella beslut som en lösning som utgår från utrymmesfrågor.
- Leder sannolikt till lösningar och scenarier i enlighet med det tidigare beskrivna grundalternativet 2a.

Fastställandet av värdet av de nuvarande utbildningsanordnarna förutsätter en grundlig utredning

De motiveringar och fakta som har framkommit i utredningen lyfter fram bolagsmodellen som det mest intressanta sättet att anordna utbildningen på:

- Bred ägarbas och olika stort ägande
- Nuvarande mångfald av form för anordnarna (bl.a. ab)
- Myndigheternas linjedragningar och randvillkor
- Näringslivets behov
- Skärpning av ägarstyrningen

Som en del av samgångsprocessen (oberoende av form för anordnaren) bör man inleda en process av Due Diligence-typ, som innehåller:

- Befintliga funktioner, fastigheter och apporter värderas med tanke på en sammanslagning
- Uppskattning av synergieffekter och ekonomiska fördelar och utredning av eventuella förhinder för en sammanslagning
- Anordnarformens omedelbara och kommande beskattningseffekter samt personalens pensionsfrågor utreds
- En heltäckande riskanalys uppställs
- Utredds vilka förbehåll, ansvar och säkerheter borde införlivas i intentionsavtalet gällande formen för anordnande
- Bolagsordning och aktionärsavtal för ett bolag som grundas eller anordnaravtal för samkommun som bildas skissas upp
- Beskrivning av den praktiska processen för bildande av en utbildningsanordnare och inledningen av dess verksamhet

Processen bör inledas med en sådan partner, som har djupgående kännedom om kommunekonomi, kommunalt beslutsfattande och motsvarande sammanslagningsprojekt.

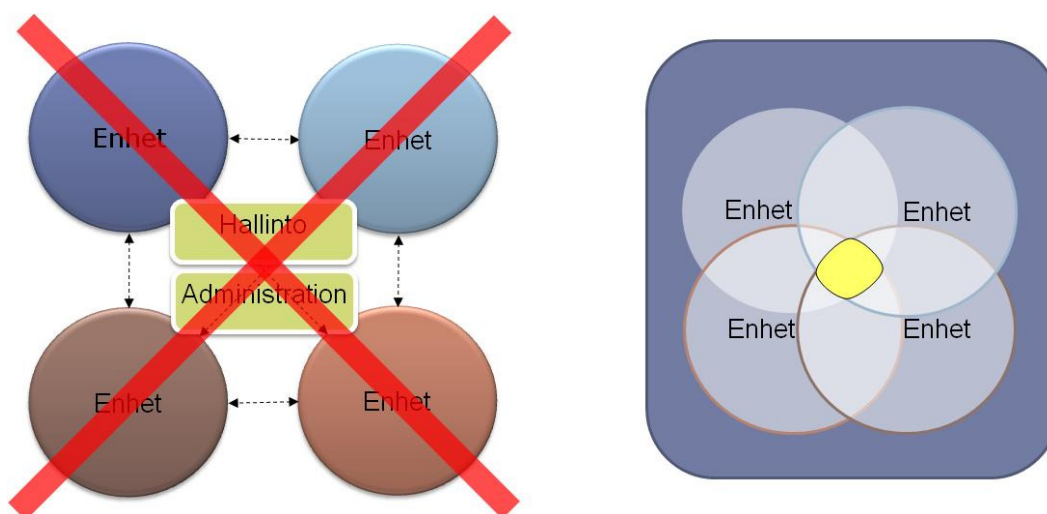
Samtidigt bör en grundlig utredning över den befintliga fastighetsmassan och dess värde ställas upp och vidare avgöras om det är ändamålsenligt att grunda ett fastighetsbolag eller samla fastigheterna under utbildningsanordnaren.

Jämförelse av olika former för anordnande av yrkesutbildning

	Enhet i kommunen	Kommunalt affärsverk	Värdkommunsmodellen (avtal mellan kommunerna)	Samkommun (affärsverkssamkommun)	Aktiebolag (allmännyttigt)
Lagstiftning	Kommunallagen Särskilda lagar	Kommunallagen Särskilda lagar	Kommunallagen Särskilda lagar	Kommunallagen Särskilda lagar	Aktiebolagslagen Särskilda lagar
Organisationsform	Offentligrättslig	Offentligrättslig	Offentligrättslig	Offentligrättslig	Privaträttslig
Ägare	Kommun	Kommun	Kommun/kommuner	Kommuner tillsammans	Kommun/kommuner tillsammans enligt aktier
Tillstånd för anordnande, koncession	Kommun	Kommun	Värdkommun	Samkommun	Aktiebolag
Förvaltning	Fmge; Kst; Nämnd	Fmge; Kst; Direktion	Gemensamt organ, nämnd	Samkommunsstämma, -fullmäktige (direktion eller samkomm. Styrelse)	Bolagsstämma, styrelse, verkställande direktör
Budgetering	Utgifter och inkomster i kommunens budet eller nettobudgetering	Skild del av kommunens budget, särskild del av kommunens bokföring, nettobudgetering, eget bokslut, egen balans	Skild del av värdkommunsens budget	Egen budget och bokföring (enl. Kommunallagen)	Egen budget
Mervärdesskatt	Mvskattelagen 39 §: utbildning skattefri Mvs återbäring på inköp	Mvskattelagen 39 §: utbildning skattefri Mvs återbäring på inköp	Mvskattelagen 39 §: utbildning skattefri Mvs återbäring på inköp	Mvskattelagen 39 §: utbildning skattefri Mvs återbäring på inköp	Mvskattelagen 39 §: utbildning skattefri Ingen mvs återbäring på inköp
Behandling av det ekonomiska resultatet	Underskott täcks med skattemedel	Inkomstför avkastningskravet till kommunen	Enligt avtal	Överskott kan inte delas ut till medlemskommunerna	Förbud mot utdelning av dividend
Rätt till sökande v ändring (kommunalbesvär)	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej

Källa: Förening för utbildningsanordnare (KJY ry)

En enhetlig utbildningsanordnare som kraftigt profilerar sig måste byggas upp – genom att utnyttja befintliga styrkor och befintligt kunnande

Förslag om åtgärder och framskridande

1. Beslut om att grunda en trespråkig utbildningsanordnare, som omfattar regionens alla nuvarande utbildningsanordnare. Ett motsvarande intentionsavtal ställs upp och godkänns. 10/2010 - 4/2011
2. Förberedelser för anordnande av utbildning i bolagsform genom att initiera en process av Due Diligence-typ. 5-10/2011
3. Utgående från processen fattas beslut om den administrativa modellen för förvaltandet av utbildningsanordnarens fastigheter. 10-12/2011
4. Bolagsordning och aktionärsavtal ställs upp för den nya utbildningsanordnaren och ett juridiskt bolag grundas. 1-3/2012
5. Bolagets styrelse ställer upp en grundstrategi vilken omfattar bland annat organisationsmodell och en strategi för verksamhetsställen. 4-8/2012
6. Bolagets nyckelpersoner och ledningsgrupp utnämns och en interaktiv verksamhetsstrategiprocess inleds på bred bas. 9/2012-5/2013
7. Den nya utbildningsanordnarens verksamhet inleds. 1.1.2013
8. Utbildningen inleds på den nya utbildningsanordnarens åtgörande. 1.8.2013

**Nu är tid för beslut. "Det måste bli ett slut på att stå med ett rep kring nacken"
Om man vill inleda utbildningen före följande fullmäktigeperiod är det skäl att skynda på.**

Hur ser den Östnyländska regionen ut för en utomstående betraktare efter att anordnandet av utbildning har förändrats

1. Svarar på ministeriets krav på effektivare enheter och fokus kan sättas på utvecklande av kunnandet i stället för strukturella frågor.
2. Svarar på regionens näringslivs krav genom att säkra utbildning av flerspråkiga experter.
3. För en stark, flerspråkig anordnare av andra stadiets yrkesutbildning är det möjligt att bygga ett eget, attraktivt brand som skiljer sig från andra utbildningsanordnare.
4. Beslutanderätten hålls i egna händer och man kan själv påverka det regionala näringslivets och invånarnas framtid.
5. Om diskussionen väcks om sammanslagning av yrkesutbildningen t.ex. med Mellersta Nyland, sitter det starka aktörer på bägge sidor om bordet.
6. Riktigheten av de beslut som fattas nu mäts under en lång tid.

Konsulternas kontaktuppgifter

Auros Consulting

Jussi-Pekka Björkroth och Jari Johansson,

GSM 0500 608 448, 050 4656512

jussi-pekka.bjorkroth@aurosconsulting.com

jari.johansson@aurosconsulting.com

www.aurosconsulting.com

Undervisnings- och kultur- ministeriet Mika Tammilehto	Borgå stad Jukka-Pekka Ujula Fredrik von Schoultz Hilding Mattsson Jari Kettunen	IUAKK:s personal Marja Hasu Kirsi-Marja Ollikainen Kirsti Hiltunen Sari Maunula Jukka Ylipiha
Borealis Polymers Oy Jukka Rajamäki Anne Liimatainen	Lovisa stad Olavi Kaleva	INVEON:s personal Peter Sandvik Ralf Nystedt Rita Ritari
Neste Oil Oyj Jussi Rousu	Lapträsk kommun Christian Sjöstrand	PTHOL henkilöstö Pirkko Koho Marja-Leena Lehtimäki Tarja Riihiluoma-Tuure Anu Lassila Anu Orttenvuori
Porvoon Autotarvike Oy Kari Wilkman	Askola kommun Esko Rautiainen Simo Sorsa Anu Helin Jouni Vilkki	BHL:s personal Matti Talvela Bryan Roberts Jari Wetterstrand Tuula Grönholm Lise-Lott Berg-Ahlrooth
Loval Oy Markku Ahleskog	Mörskom kommun Jouko Asuja	Studierande Nonna Illman, PTHOL Asta Gustafsson, PTHOL Thai Quach, PKOL Tara Daily, Inveon
Socialpsykiatriska föreningen i östra Nyland rf Marianna Sorvali	Pukkila kommun Juha Myyryläinen	Studiehandledare Sirpa Harju Maria Rosenlöf
Vuoristo Yhtiöt Oy Veikko Vuoristo	Sibbo kommun Jari Alasmäki Eero Seppänen Rauno Tiainen	
Posintra Oy Anne Wetterstrand Seppo Kajander Astaterhikki Salonen	Itä-Uudenmaan ammatillinen koulutuskuntayhtymä Markku Kantonen Pentti Suursalmi	
Ok OSLA Hlg Arto Piela	Samkommunen för yrkesutbildning i Östra Nyland Johan Söderberg Solveig Mickels	
Nylands företagare rf Petri Graeffe	Oy Porvoon kauppaoppilaitos - Borgå handelsläroverk Ab Jarl Bergström Tuula Wahlman-Tyrsky	
Borgå företagare rf Pontus Palmqvist	Porvoon terveyden-huolto- oppilaitos Heli Vainio Merja Toivonen	
Lovisanejdens företagare rf Janne Lepola	Framtidsskolan för yrkesutbildning i Helsingfors region Harriet Ahlnäs Britt Lindroos	
Askolan yrittäjät ry Matti Holm Heikki Nyström		
Mörskom företagare rf Hannu Salminen		
Pukkilan yrittäjät ry Anitta Ollilla		
Östra Nylands förbund Ilmi Tikkanen Per-Stefan Nyholm		